

BIZTONSÁGI ADATLAP

készült a 1907/2006/EK, 1272/2008/EK és a 2015/830/EU rendelet szerint

1. szakasz: Az anyag/keverék és a vállalat/vállalkozás azonosítása

1.1. Termékazonosító: **FINE Trisó**

1.2. Azonosított felhasználás: tisztítószer, mosószer

Ellenjavallt felhasználás: fentitől eltérő

1.3. A gyártó, a forgalmazó és a biztonsági adatlap szállítójának adatai:

Well Done St. Moritz Kft.

H-2900 Komárom, Mártírok út 92.

Telefon: +36 34 340 312, Fax: + 36 34 540 129

Honlap: www.welldone.eu

1.4. A biztonsági adatlapért felelős személy elérhetősége: welldone@welldone.eu

1.5. Sürgősségi telefon: Magyarországi Egészségügyi Toxikológiai Tájékoztató Szolgálat (ETTSZ):
06 (1) 476-6464; éjjel-nappal hívható száma: 06 (80) 20 11 99

2. szakasz: A veszélyek meghatározása

2.1. A termék osztályozása: a gyártó, a vonatkozó uniós szabályozások, a 1272/2008/EK (CLP¹) rendelet és módosításai szerint **a termék veszélyes.**

Osztályozása – veszélyességi osztály/kategória:

STOT SE 3, H335; Skin Irrit. 2, H315; Eye Irrit. 2, H319

2.2. Címkézési elemek: piktogram: GHS07 Figyelmeztetés: FIGYELEM

FIGYELEM

A termék veszélyeire/kockázataira figyelmeztető H-mondatok:

H315 Bőrirritáló hatású.

H319 Súlyos szemirritációt okoz.

H335 Légúti irritációt okozhat.

Óvintézkedésre vonatkozó P-mondatok:

P102 Gyermekektől elzárva tartandó.

P103 Használat előtt olvassa el a címkén közölt információkat.

P261 Kerülje a por belélegzését.

P305+P351+P338 SZEMBE KERÜLÉS ESETÉN: Óvatos öblítés vízzel több percen keresztül. Adott esetben a kontaktlencsék eltávolítása, ha könnyen megoldható. Az öblítés folytatása.

P312 Rosszullét esetén forduljon TOXIKOLÓGIAI KÖZPONTHOZ vagy orvoshoz.

Veszélyt meghatározó összetevő: trinátrium-foszfát-dodekahidrát

Összetétel a 648/2004/EK szerint: 30%-nál több foszfátot tartalmaz.

2.3. Egyéb veszély

Fizikai-kémiai veszély: nem tűzveszélyes, vizes oldata lúgos, reagál savakkal, megtámadhatja a fémeket.

Egészségkárosító veszély: szembe, bőrre kerülve irritál; tartós és/vagy többszöri érintkezése a szemmel károsodást okozhat. Porának belélegzése irritálja a légutakat, nyálkahártyát.

Környezetkárosító hatás: előírás- és rendeltetészerű használat, kezelés, tárolás és ártalmatlanítás esetén a környezetkárosító hatás kockázatával nem kell számolni.

PBT, vPvB értékelés: nem alkalmazható, szervesetlen anyag.

¹ Classification, Labelling and Packaging: 1272/2008/EK rendelet és módosításai

3. szakasz: Összetétel vagy összetevőkre vonatkozó adatok

Kémiai jelleg: szilárd por.

Veszélyes összetevő	Koncentráció	CLP: veszélykategória, kód, H-mondatok
Trinátrium-foszfát-dodekahidrát* CAS-szám: 10101-89-0 REACH Reg. szám: 01 -21194898000-32	95 – 99%	Skin Irrit. 2, H315; Eye Irrit. 2, H319; STOT SE 3, H335

* nincs harmonizált uniós osztályozása, a megadott osztályozás gyártójának biztonsági adatlapja szerinti. Vízmentes trinátrium-foszfát: EK-száma: 231-509-8, CAS-száma: 7601-54-9

A gyártó más veszélyes összetevő jelenlétét nem jelzi. A H-mondatok teljes szövege a 16. szakaszban található.

4. szakasz: Elsősegély-nyújtási intézkedések

4.1. Az elsősegély-nyújtási intézkedések ismertetése

Általános tudnivalók: A sérültet távolítsuk el a veszély forrásától. Eszméletlen vagy görcsös állapotban lévő beteggel folyadékot itatni vagy annál hányást kiváltani nem szabad!

Az elsősegélynyújtás szakszerűsége és gyorsasága nagyban csökkentheti a tünetek kialakulását és súlyosságát.

Belélegzés esetén: a sérültet vigyük friss levegőre, helyezük nyugalomba, szoros ruhadarabjait lazítsuk meg. Ha eszméletlen, akkor stabil oldalfekvésbe kell helyezni, és orvost kell hívni.

Bőrre kerülés esetén: a bőrt alaposan mossa bő folyóvízzel.

Ha szembe kerül: azonnal, alapos, legalább 5 percig tartó szemöblítést kell végezni folyóvízzel a szemhéjak széthúzása és a szemgolyó állandó mozgatása közben. Panasz, irritáció állandósulása esetén forduljon szakorvoshoz!

Lenyelés esetén: NE HÁNYTASSUK, hívjunk orvost, a szájüreg vízzel kiöblítendő.

4.2. A legfontosabb – akut és késleltetett – tünetek és hatások: irritáció, tartós érintkezés esetén károsodást okozhat. Porának belélegzése során késleltetett tünetként tüdőödéma jelentkezhet. Egyéb légzőszervi betegségeket (asztma, bronchitis) az anyag porának belélegzése súlyosbíthat.

4.3. A szükséges azonnali orvosi ellátás és különleges ellátás jelzése: amennyiben mérgezési tünetek jelentkeznek, vagy mérgezés gyanúja merül fel, azonnal hívjunk orvost és mutassuk meg a készítmény címkéjét, ill. biztonsági adatlapját.

Megjegyzés az orvos számára: kezeljen a tüneteknek megfelelően. Nagy mennyiségek lenyelésekor a nátrium- és foszfátszintek monitorozása szükséges.

5. szakasz: Tűzvédelmi intézkedések

5.1. Megfelelő oltóanyag: szokásos oltóanyagok (oltópor, vízpermet, alkoholálló hab).

A környezetben égő anyagok alapján kell meghatározni.

5.2. Különleges veszélyek: a tűzben maró, irritatív anyagok képződhetnek, pl. foszfor-oxidok.

5.3. Javaslat a tűzoltóknak: védőfelszereléseket a környezetben égő anyagok alapján kell meghatározni. A védőfelszereléssel nem rendelkező személyeket távolítsuk el.

Egyéb információk: a tűz maradványait és a szennyezett tűzoltóvizet a helyi előírásoknak megfelelően kell ártalmatlanítani. A védőfelszereléssel nem rendelkező személyeket távolítsuk el.

6. szakasz: Intézkedések véletlenszerű expozíciónál

6.1. Személyi óvintézkedések, egyéni védőeszközök és vészhelyzeti eljárások

Mentesítéskor egyéni védőfelszerelés szükséges (védőruha, védőkesztyű, védőszemüveg), lásd még a 8. szakaszt. Kerülni kell a termékkel történő expozíciót! Kerüljük el a porképződést és a porfelhalmozódást.

6.2. Környezetvédelmi óvintézkedések

Nagy mennyiségű kiszóródott anyagot a csatornába vagy élő vizekbe engedni tilos! Akadályozzuk meg talajba jutását. A hulladékkezelés, a megsemmisítés a helyi előírásoknak megfelelően történjen!

6.3. A területi elhatárolás és a szennyezés mentesítés módszerei és anyagai

Nagy mennyiségű kiszóródott anyagot felporzás mentesen szárazon össze kell söpörni, újrahasznosítani – amennyiben lehetséges, és/vagy ártalmatlanításra küldeni. Ha szükséges a felporzás megelőzése érdekében megnedvesíthető. Az összegyűjtött elszennyeződött anyagot felcímkézve tárolni és a helyi előírásoknak megfelelően megsemmisíteni. Az anyag maradékát bő vizes felmosással kell feltakarítani.

6.4. Hivatkozás más szakaszokra: lásd még a 7., 8. és 13. szakaszokat.

7. szakasz: Kezelés és tárolás

7.1. A biztonságos kezelésre irányuló óvintézkedések: a vegyi anyagoknál szokásos óvintézkedések betartásával kell kezelni! Szembe, bőrre ne kerüljön! Óvakodjunk porának belélegzésétől. A munkahelyiség jól szellőztethető legyen. Egyéb intézkedések: lásd a 8. szakaszt. Ne keverje savakkal vagy savas tisztítószerekkel.

7.2. A biztonságos tárolás feltételei, az esetleges összeférhetlenséggel együtt

A terméket száraz helyen eredeti, bontatlan csomagolásban, jól lezárva, élelmiszerektől, élvezeti cikkektől elkülönítve savaktól, savas termékektől távol kell tárolni. **Víztől, nedvességtől védjük.** Gyermekek kezébe nem kerülhet!

7.3. Meghatározott végfelhasználás: tisztítás, mosás. A felhasználók köre: lakossági és foglalkozásszerű. A felhasználók mindig olvassák el a használati útmutatót és tartsák be a biztonságos kezelésre és felhasználásra vonatkozó utasításokat.

8. szakasz: Az expozíció ellenőrzése/egyéni védelem

8.1. Ellenőrzési paraméterek/foglalkozási expozíciós határértékek: (a munkahelyi levegőben megengedett határérték): magyar határérték nincs.

Trinátrium-foszfát-dekahidrát: TWA: 15 mg/m³, STEL: 5 mg/m³ (AIHA, OSHA határérték)

TWA: Time Weighted Average, 8 órás munkavégzésre vonatkozó átlagos koncentráció, mellyel történő expozíció megengedhető.

STEL: Short-Term Exposure Limit, rövid idejű munkavégzésre vonatkozó megengedhető koncentráció.

A DNEL² és PEC³ értékek:

Foglalkozásszerű felhasználók: DNEL (inhalációs expozíció, hosszan tartó, szisztémás hatás): 4,07 mg/m³

Lakossági felhasználók: DNEL (inhalációs expozíció, hosszan tartó, szisztémás hatás): 3,04 mg/m³

PNEC (tengervíz): 0,005 mg/l, PNEC (STP/szennyvíztisztító telep): 50 mg/kg

8.2. Az expozíció ellenőrzése

Műszaki intézkedések:

- A vegyi anyagoknál szokásos védőintézkedéseket be kell tartani.
- Védőfelszerelés, szemmosó-pohár/palack, mosakodási lehetőség biztosítása.

Higiéniai intézkedések:

- Használata közben étkezni, inni és dohányozni nem szabad!
- Élelmiszerektől, italoktól, takarmányoktól távol tartandó. Használat után mossunk kezet!
- Körültekintő munkával kerüljük el a termékkel történő expozíciót (szembejutás, bőrre kerülés, stb.)

Személyi védőfelszerelések:

- **Légutak védelme:** nem szükséges, ha a szellőzés nem megfelelő.
Ipari műveletek során, mentesítésnél porvédő (P2 szűrőbetéttel ellátott) használata ajánlott. Porának belégzést el kell kerülni.
- **Szemvédelem:** szorosan záródó védőszemüveg/védőálarc használata ajánlott, nagy mennyiségek kezelése esetén, mentesítéskor. (MSZ EN 166).
- **Kézvédelem:** védőkesztyű használata ajánlott érzékeny bőrű személyeknek, az MSZ EN 374 szabvány szerinti. A kesztyű anyagát, vastagságát körültekintően kell kiválasztani, a kesztyűgyártó által megadott információk (áttörési idő, stb.) és az anyaggal történő expozíció valószínűsíthető mértéke alapján.
Vastagság: 0,5 mm: butilgumi, gumi, polikloroprén; PVC; 0,35 mm: nitrilgumi.
- **Bőrvédelem:** munkaruha viselése ajánlott. Kerülni kell az anyaggal történő expozíciót.

8.3. Környezetvédelem: Kerüljük el a hígítatlan termék célzott felhasználásán kívüli csatornába jutását.

² DNEL - DERIVED NO EFFECT LEVEL (a származtatott hatásmentes humán-expozíció szintje)

³ PNEC - PREDICTED NO EFFECT CONCENTRATION (az adott ökoszisztémára károsan még nem ható, becsült küszöbkoncentráció)

9. szakasz: Fizikai és kémiai tulajdonságok

9.1. Az alapvető fizikai és kémiai tulajdonságokra vonatkozó információ

Halmazállapot:	szilárd, kristályos anyag
Szín:	színtelen – fehér
Szag:	nem jellemző
Forráspont:	nincs adat
Olvaspont:	kb. 75°C (ekkor a kristályvíz felszabadul)
pH:	11,5 (10 g/l oldat 20°C-on)
Oldhatóság vízben:	kb. 200 g/l
Lobbanáspont:	nem releváns
Gyúlékonyság:	nem gyúlékony
Térfogattömeg:	900 kg/m ³ 20°C-on
Robbanási tulajdonság:	nem robbanásveszélyes

9.2. Egyéb adatok: Párolgási sebesség, gőznyomás, gőzsűrűség, logP: nincs adat

10. szakasz: Stabilitás és reakciókészség

10.1. Reakciókészség: vízzel lúgos oldatot képez, savakkal reagál.

10.2. Kémiai stabilitás: megfelelő kezelés és tárolás esetén stabil.

10.3. A veszélyes reakciók lehetősége: nem polimerizál, savakkal reakcióba lép.

10.4. Kerülendő körülmények: víz, nedvesség. Hő hatására, kristályvizet veszít, majd bomlik.

10.5. Nem összeférhető anyagok: savak, magnézium.

10.6. Veszélyes bomlástermékek: normál használat, tárolás esetén nincs, nem jellemző.

11. szakasz: Toxikológiai adatok

11.1. A toxikológiai adatok, az anyag expozíciójának várható tünetei, hatásai:

orális LD₅₀ (patkány): > 2000 mg/ttkg – OECD 420

dermális LD₅₀ (patkány): > 2000 mg/ttkg – OECD 402

LC₅₀ (patkány, 4 óra): > 0,83 mg/l

Irritálja a bőrt és a nyálkahártyát. Erősen szemizgató hatású, szemkárosodást okozhat tartós és/vagy gyakori érintkezés esetén. Légúti irritációt okozhat.

Nem szenzibilizál, túlérzékenységet nem okoz. (egér, OECD 429)

Lenyelve izgathatja a gyomor-bélrendszer, szédülés, hányás, hányinger léphet fel.

Porának belégzése irritálja a torkot és a légutakat, köhögés, légzési nehézség léphet fel.

Az anyag nem szerepel az ún. IARC-listákon, mely rákkeltő hatás valószínűsége szempontjából osztályozza az anyagokat. Valószínűsíthetően nem mutagén és nem tekinthető reprodukciót károsító anyagnak sem.

11.2. A termékkel történő expozíció hatásai, tünetek:

Belégzés: égő érzés, köhögés, légszomj, késleltetett hatások: az anyag porának belégzés tüdőödémát okoz, amelynek tünetei számos esetben csak késleltetve jelennek meg.

Bőr és szem: szemirritáció, szemégés, bőrfájdalom, hólyagképződés stb.

Lenyelés: hasi fájdalom, égő érzés, gyomor-bélrendszeri irritáció lép fel.

12. szakasz: Ökológiai információk

A készítmény ökotoxikológiai megítélése: környezetre nem veszélyes. Környezeti hatás a pH-eltolódás miatt valószínűsíthető, de ez a kockázat az ökoszisztémák pufferkapacitása, természetes pH-ingadozások, stb. következtében elfogadható.

12.1. Toxicitási adatok:

LC₅₀ (hal, 96 óra): > 100 mg/l – (OECD 203); NOEC (hal, 96 óra): > 100 mg/l

LC₅₀ (*Daphnia magna*, 96 óra): > 100 mg/l – (OECD 203)

NOEC (*Daphnia magna*, 96 óra): > 100 mg/l

LC₅₀ (*Desmodesmus subspicatus* (zöld alga), 96 óra): > 100 mg/l – OECD 201

12.2. Perzisztencia és lebonthatóság: szervesetlen anyag.

12.3. Bioakkumuláció: bioakkumulációs potenciálja alacsony.

12.4. Mobilitás a talajban: nincs adat.

12.5. PBT, vPvB értékelés: az anyag nem PBT, nem vPvB a REACH kritériumai alapján.

12.6. Egyéb információ: A felszíni vizekbe bemosódik, a mosó- és tisztítószerből származó foszfátok azonban károsíthatják a vízi környezetet, és az algaállomány növekedéséhez hozzájárulva megzavarhatják az ökológiai egyensúlyt, eutrofizációt okoznak. Víztisztítást veszélyeztet, pH-eltolódást okozhat; tömény formában nem szabad a közművek szennyvízcsatornáiba, valamint a természetes felszíni vizekbe és a talajvízbe juttatni.

13. szakasz: Ártalmatlanítási szempontok

13.1. Hulladékkezelési szempontok: a termék maradékainak és hulladékainak kezelésére a 98/2001. (VI.15.) Kormányrendeletben foglaltak az irányadók.

A termék hulladékának besorolása a 72/2013. (VIII.27.) VM rendelet alapján történt. A hulladékkulcs felhasználási terület és a körülmények folytán változhat.

13.2. A termék hulladékának besorolása: Hulladékkulcs/EWC-kód: 20 01 29*

A rendeltetésszerű, előírt módon történő használatán kívül tilos a lefolyóba, csatornahálózatba üríteni. Az anyagot és maradékát tartalmazó csomagolást veszélyes hulladék gyűjtőhelyre kell szállítani, élővízbe, talajba és közcsatornába juttatni tilos! Szakszerű ártalmatlanítást engedéllyel rendelkező hulladék-megsemmisítő céggel kell elvégeztetni a jogszabályi előírások szerint.

A csomagolási hulladékkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységet a 442/2012. (XII. 29.) Kormányrendelet szabályozza.

14. szakasz: Szállításra vonatkozó információk

A termék a veszélyes áruk nemzetközi szállítását szabályozó egyezmények szerint (ADR/RID, IMDG, IATA/ICAO) **nem veszélyes áru.**

15. szakasz: Szabályozással kapcsolatos információk

15.1. A termékkel kapcsolatos biztonsági, egészségügyi és környezetvédelmi előírások/jogszabályok

Vonatkozó közösségi joganyagok

REACH rendelet:(1907/2006/EK és módosításai

Tisztítószer-rendelet: 648/2004/EK és módosításai

98/24/EK irányelve a munkájuk során vegyi anyagokkal kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók egészségének, biztonságának védelméről;

Foglalkozási expozíciós határértékek: 91/322/EK rendelet és módosítása; 2000/39/EK irányelv és módosításai

CLP-rendelet: 1272/2008/EK és módosításai

Vonatkozó nemzeti joganyagok

Tisztítószeresek: 270/2005. (XII.15.) Korm. rendelet a mosó- és tisztítószeresek hatóanyagai biológiai lebonthatóságának ellenőrzéséről és az információszolgáltatás rendjéről;
329/2012. (XI.16.) Korm. rendelet a mosó- és tisztítószeresek forgalombahozatalának feltételeiről és az ellenőrzés rendjéről

Munkavédelem: az 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről;
25/2000. (IX.30.) EüM-SzCsM együttes rendelet a munkahelyek kémiai biztonságáról;
33/1998. (VI.24.) NM rendelet a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről;
3/2002. (II.8.) SzCsM-EüM együttes rendelet a munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről;

Kémiai biztonság: 2000. évi XXV. törvény a kémiai biztonságról és módosításai, a veszélyes anyagokkal és a veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes eljárások, illetve tevékenységek részletes szabályairól szóló 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet és módosításai

Környezetvédelem: 1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól;
2012. évi CLXXXV. törvény a hulladékokról;
98/2001. (VI.15.) Korm. rendelet a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről; 72/2013. (VIII.27.) VM rendelet a hulladék jegyzékről;
Tűzvédelem: az 1996. évi XXXI. törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról; 28/2011. (IX.9.) BM rendelet

15.2. Kémiai biztonsági értékelés: nincs adat.

16. szakasz: Egyéb információk

Az adatlap a termék szállított állapotára vonatkozik.

A biztonsági adatlap csak a biztonsági követelmények szempontjából jellemzi a terméket, és nem arra szolgál, hogy annak bizonyos tulajdonságait garantálja, nem helyettesíti a termékspecifikációt.

A biztonsági adatlapban foglalt információk, adatok és ajánlások ismereteink és tájékozottságunk legjaván alapszanak, és azokat a kiadás időpontjában pontosnak, helytállóknak ismerjük, illetve hisszük.

A felhasználó saját felelősségére dönt az említett információk alkalmazásáról és a termék felhasználásáról. Az adatlap nem jelenti bármilyen jogi kötelezettség vagy felelősség vállalását a bármilyen körülmények között történő használatból, illetve helytelen használatból adódó következményekért.

16.1. A 3. szakaszban feltüntetett rövidítések és H-mondatok teljes szövege, magyarázata:

H315	Bőrirritáló hatású
H319	Súlyos szemirritációt okoz
H335	Légúti irritációt okozhat

Veszélyességi osztályok rövidítései:

A CLP szerinti besoroláshoz tartozó rövidítések utáni szám (1 - 4) az osztályon belüli kategóriát jelentik, a nagyobb számok kisebb veszélyt jelentenek:

Skin Irrit.: bőrirritáció; Eye Irrit.: szemirritáció; STOT SE: Célszervi toxicitás – egyszeri expozíció.

16.2. Adatlaptörténet: jelen adatlap (3.0 verzió) 2017. április 19-én készült, az 2.0 verzió minden szakaszra kiterjedő felújítása, célja a CLP rendelet előírásainak történő megfeleltetés.